

UNIVERSITY OF ILLINOIS
1857
111
De vocabulorum graecorum parthesi

dissertatio tertia

qua

orationes

ad celebrandam virorum clarissimorum

Jacobi Friderici a Rhod

et

Friderici a Groeben

memoriam

in auditorio maximo

die Maji XXII. et XXIV. habendas

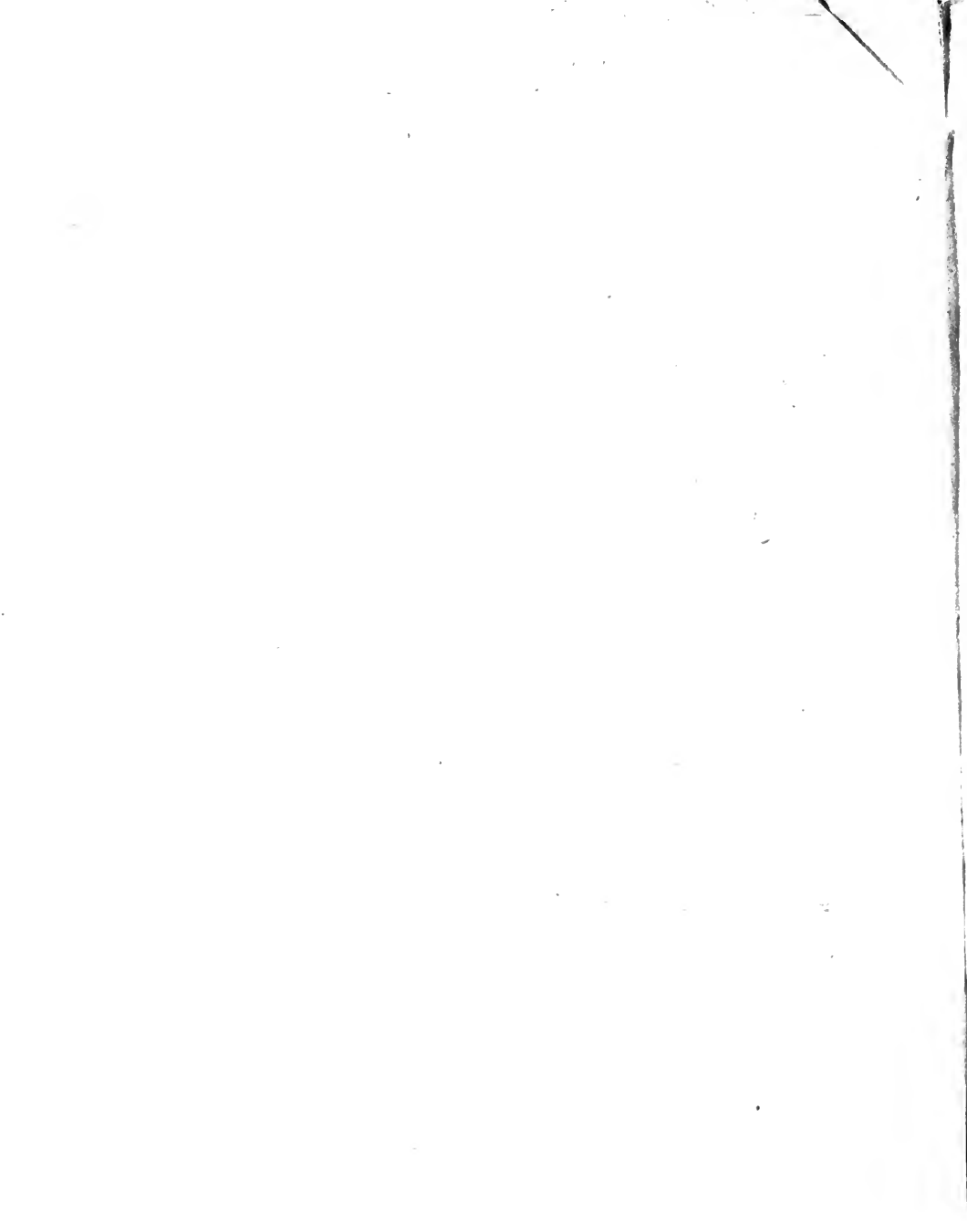
indicit

C. A. Lobeck,

Prof. P. O.

Regiomonti Borussorum,
typis Academicis Hartungianis.
MDCCCXLVIII.

48.

De vocabulorum graecorum parthesi

pars tertia.

Inseparabilia sunt adverbia priscae consuetudinis, quae tractat Schol. II. XXIV. 657. πόσα μέρη ἔστι τὸ ποσῆμα; ἐν γὰρ οὐ δύναται εἶναι διότι οὐδέποτε πνευματικὸν μέρος λόγου προτάσσεται ἐξηρημένον τοῦ ποδαπός· δύο δὲ πάλιν οὐ δύναται εἶναι· εἰρήκει γὰρ ἂν πόσα ἤματα. Ἀπορουμένου τοίνυν αὐτοῦ κάλλιον ἔστι λέγειν ἐν εἶναι μέρος ὅμοιον τῷ ἐνῆμαρ, ἐξῆμαρ, αὐτῆμαρ, quod vulgo αὐθμερόν dicitur ut αὐθωρόν et αὐτότετες. Nobis haec paene putida videtur consultatio, sed Herodianus non alienum iudicavit errantibus occurrere παραιτητέον τοὺς κατὰ διάλωσιν ἀναγινώσκοντας. Cum ἐξῆμαρ et ceteris in EM. 343, 50, confertur πανῆμαρ, cujus scriptura controversa est Od. XIII. 31. ἀνὴρ ᾧ τε πανῆμαρ βόε ἔλκητον ἄροτρον· nam Aristophanes οὐκ ἐν συνθέσει ἀλλὰ πᾶν εἶτα κατ' ἰδίαν τὸ ἦμαρ, sive is πᾶν corripī posse putavit ut ἄπαν, πρόπαν, sive ᾧ θ' ἄπαν scripsit.¹⁾ In Quint. L. III. 713. ἄνεμοι — πανῆμαρ καὶ νύκτα νέκυν περιποιπνύοντες reponendum est πᾶν ἦμαρ, quod Schneiderus Oppiano reddidit Hal. IV. 178. ἀεὶ πανῆμαρ ὑπὸ γλαφυροῖσι μυχοῖσι κίχλαι ναιετάουσιν, ubi non per totum diem significat sed per omne tempus ut Apollon. II. 530. Eadem vocula crebro componitur cum adjectivis: τὸ πᾶν συντιθέμενον ἐν ἀρχῇ τῆς λέξεως συστέλλει τὸ ᾧ, παράθλιος, πανίερος, παμπόνηρος, πλὴν τοῦ πανάπαλος Epim. I. 338, 17. sed hoc arsi productum est. Et cum substantivis partim singularis numeri πανῆγυρις, πανηγεμών, παμπρύτανις, παμβασιλεύς, partim plu-

1) Ωὶ πᾶν ἦμαρ proposuit Nauekius in Aristoph. Fragm. p. 53.

ralibus, praecipue propriis, *Παναχαιοί, Πανέλληνες*²⁾). Haec cum casu recto conjuncta sunt πάντες Ἀχαιοί etc. prioribus subest adverbium πάντως vel casus obliquus κατά πάντα ἄθλιος, πάντων βασιλεὺς, omnium autem nullum est quod syntheton esse non conveniat. Nam cum adjectivis quidem accusativus πάντα nunc synthesisi connectitur παντάγαθος, παντάριστος et in numero singulari πανάγαθος, πανείκελος, nunc parataxi πάντ' ἀγαθός πάντ' εἴκελος ut πάντ' εἰκὺα Quint. XII. 107. v. ad Aj. v. 1415. Sed cum substantivis una ratione παντάναξ, παντερογάτης et alia veteribus aequaliter ignota. Appositionis exempla nulla inveni nisi quod Hermannus in Sophoclis Ant. 717. ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων duobus vocabulis πάντ' ἐπιστήμη unum significari arbitratur perfecta consummataque scientia, quo modo etiam Trach. 338. τούτων πάντ' ἐπιστήμην ἔχω accepisse videtur. Sed et hoc aliter interpretatur Schaeferus κατά πάντα, idemque quadrat ad illum locum ἀνήρ κατά πάντα ἐπιστήμης πλέως sive uno vocabulo πανεπιστήμων et nihil obstat quominus πάντα pro masculino numeri singularis habeamus πᾶς πλέως ἐπιστήμης totus refertus scientia sicut idem poeta dixit πᾶς ἀναγνος totus sceleratus. Adeo cerea est poetarum interpretatio et flexibilis in quamcunque partem ducatur. Cum πᾶν conveniunt μέγα et πολύ. Illud poetae antiqui frequenter praemittunt adjectivis sic ut particulae epitaticae vim obtineat μέγα νήπιος³⁾ μέγ' ἄριστος et interdum etiam scriptores poeticae dictioni propiores μέγα ὕλβιος Herod. μέγα εὐδαίμων Xenoph. v. Jacobs.

2) Appellativorum exemplum unicum est Oppian. Cyn. I. 453. μέροπις μὲν ὄμμασι τεκμήραντο κέλευθα, μυξωτήροσι κύνες δὲ πανίχνια σημήναντο, quod pro πάντα ἴχνια accipitur. Sed dubito an corrigendum sit παρ' ἴχνια σημ. id est παροσημήναντο. Pro πανδείματι Pind. Tr. CXCVI. scribendam πανδείματοι vel ut Bergkiius πανδείμαντοι. In Soph. Phil. 915. ὦ πῦρ σὺ καὶ πᾶν δῆμα nemo tentavit πάνδειμα proponere.

3) Pro μεγαλονηπίους Tzetz. ad Hes. Opp. 129. quod in Thes. omissum, Edd. vett. μεγάλους νηπίους praebent, quo modo quidam adulterinam scriptionem Odysse. XXIV. 229. μέγας δ' ἐτι νήπιος ἦα accipi posse credidit δύναται καὶ ἐπιτάσεις εἶναι ἀντι τοῦ πάνυ ὡς καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ μέγας μῶρος.

ad Aelian. p. 62. nec solum adjectivis sed etiam substantivis, quae vocantur, attributivis μέγ' ἀναξ Hes. Theog. 486. μέγ' εὐμμελής Quint. IV. 127. Illam vero interiorem societatem, quae synthesis efficitur, cum neutro horum generum coire solet; nam pro Μεγάφρονες μεγαλόφρονες ἢ μεγάλως ἄφρονες Hes. Stephanus vere corrigit μέγ' ἄφρονες deleto proximo, quod Lexicographus ipse damnavit adscripto ἢ μεγάλως ἄφρονες. Μεγατίμιος ter legitur in Theophyl. Sim. Hist. I. 10, 21. A. III. 12, 78. D. IV. 7, 100. B. ut in cod. Aelian. H. An. I. 59. sed disparatis vocibus χεῖρ μέγα τιμία IV. 3, 93. eodemque modo apud Aelian. V. H. VII. 8. Suid. s. Μίλητος p. 765. ed. Bernh. et alios. Μεγακῆρουξ condonandum est Theodoro Prodromo, qui si μεγαλοκῆρουξ scripsisset, insolentiae haberet minus; hoc enim complures hujus inscitae aetatis scriptores utuntur ut Nicetas Ann. XX. 6. 373. et alii v. ad Phryn. 600. sed neutrum eo valet ut Schneidero ad Plat. Civ. T. III. p. 40. concedam Platonem μεγαβασιλεύς dicere potuisse, quod in uno cod. scriptum est. Ab his separari oportet μεγαβρεμέτης, μεγασθενέτης, quae recte sub uno ponuntur accentu ut ἐριβρεμέτης, μεγαλοβρεμέτης. nam simplicia βρεμέτης σθενέτης non magis in usu sunt quam δερκέτης, μενέτης et his similia. — Adjectivum πολύ poetae adhibent amplificandae adjectivorum significationi πολύκοινος, πολυδαίδαλος, cetera; quo de genere multa scriptores posterioris aetatis in solutum transtulere sermonem πολυάγαθος, πολύσοφος, πολυμάταιος, πολύφανλος, πολύξηρος, πολυποίκιλος, quod etiam nunc in usu est, et trisyntheta πολυάγρουπνος, πολυεύσπλαγχνος, πολυεύπορος, quod hoc modo ap. Cedrenum legitur, sub duobus vero accentibus ap. Malelam improbante quidem Schaefero ad Dion. p. 200. b. sed difficili et ad assentiendum et ad contra dicendum optione; nam diastolae quoque exempla non desunt: πολὺ ἀφόρητος Lucian. Dial. Mer. IX. §. 3. πολὺ εὐήθεις Palaeph. c. XXI, 1. 4) βροτῶν πολὺ πάνσοφος ἄλλων Anth. XIV. 102. pro

4) In Themist. XXII. 231. A. πολὺ δὲ ἀθόρυβος ἡσυχία κατεῖχε τὸν τόπον Stephanus dubitat utrum πολὺ in πολλὴ mutandum an pro ἐπιπολύ

quo in libris Sibyll. πολυπάνσοφος reperitur; πολὺ πικρά - γράφεται πολὺπικρά ἐπίρρημα Schol. Od. XVI. 255. idque nunc locum obtinuit eodemque modo scriptum est πολὺπικρός ἐρωή Apollinar. Psalm LXV. 15. pro Θεσμοφόρῳ πολὺ πότνια Arist. Thesm. 1156. Vossius ad H. H. in Cer. 211. tacite substituit compositum, quod novissimi editores receperunt; τὸ πολὺ πρῶτιστον τινὰ τῶν ἀντιγράφων ὑφέν γραφουσιν Eust. 362, 12. sed comparativis et superlativis apponitur potius quam componitur, πολὺ πρῶτος, πολὺ ἄριστος, πολὺ μέγιστος, πολὺ φέρτατος, excepto uno πολυκῦδιστος quod bis in Anthol. legitur et in Apollinar. Ps. XCI. 2. nisi id quoque diducendum est. Cum substantivis πολὺ non conglutinatur; nam πολυπλαγκτοσύνη parasyntheton esse a πολὺπλαγκτος cognoscitur ex aliis quae, quia simplicia non extant, pro synthetis haberi non possunt, πολυμαθημοσύνη, πλατυρόρημοσύνη, εὐσχημοσύνη, eademque ratione ab adjectivis sic compositis ut novitium πολὺσοφος distant verbalia gravissimorum auctorum usu celebrata πολὺκμητος, πολυάρατος, πολὺθυτος etc. Namque nullum quidem est genus verborum, a quo adjectiva in τος effingi non potuerint sed a plurimis nulla ficta sunt ipsumque hoc πολὺθυτος cum affinis ἄθυτος, πάνθυτος, ἰερόθυτος a verbo quidem profectum est perinde ut εὐεικτος, ἄρρωστος, ἄπληστος, sed sine interventu adjectivi simplicis θυτός, quod nunquam in usum venit, et πολὺκμητος, ἀκμητος a stirpe verbi, non a κμητός, quod norma loquendi respuit v. Proll. 193. Sic multa in hoc genere.

§. 2. Tertio loco adnumerandum est adjectivi ἐὺς genus neutrum adverbii vicem explens in compositis potestate duplici; nam in εὐξενος propriam suam significationem obtinet, ideoque ab adjectivo divelli nullo pacto potest; saepius vero particulae

sumendum sit. In Phalar. Ep. CXXVIII. 1. πολὺ δεινὰ βεβούλευσαι κατ' ἐμοῦ Lennepius πολλὰ καὶ δεινὰ scribi jubet; lenius remedium praebet πάλαι. Πολλὰ δεινός Soph. Ant. 1034. pro πανὶ δ. positum videtur ut πολλὸν ἀναλθές Nic. Al. 246. et πόλλ' ἄθλιος v. Valck. Phoen. 624. πυννὰ ῥωγαλίος Od. XVII. 196.

epitaticae loco praemittitur sic ut omissa non admodum desideretur, *εὖζωρος*, *εὐποίκιλος*, *εὐστρόγγυλος*, quae dissociari vetat accentus⁵⁾ *εὐπίων*, *εὐπλείη* hac nota carent sed sustentantur consensu eodicum. Nec tamen eadem omnium conditio est; *εὐίερος* legitur quidem saepius (locis in Thes. citatis adde P. Silent. Epiph. Soph. 9. Amb. 117.) sed pro *εὐίεραϊς*, quod Hermannus reposuit in Orph. H. VI. (VII.) vett. Edd. praebent *εὐίεραϊς*, quod propter femininam positionem conjuncto praestat; nam *εὐίερος* et *ἀνίερος* minus mobilia sunt; nec tamen alibi sic scriptum reperi praeter Theocr. Epigr. IV. 5. (Anth. IX. 437.) quo loco nunc alia recepta est lectio. *Εὐμεγα* in *εὐ μέγα* mutandum esse probatur eo quod *μέγας* uni vocabulo *πᾶς* subnectitur v. Parall. 221. *εὐκλεινός* Anth. App. n. IX. v. 47. dubium utrum dissecandum an uni accentui sed retracto subjiciendum sit; *εὐ λεπτῶς* recte scribitur in Andromachi versibus Galen. de Antid. I. 6. p. 42. T. XIV. *Εὐάλωτος*, *εὐκίνητος* manifesto syntheta sunt eademque ratione cetera adjectiva in *υς* exeuntia cum verbalibus componuntur *ταχύαλωτος*, *ὀκνυδάκτος*, *ὄξυκώκνυτος*, *ταχυκίνητος*, *βραδυκίνητος* et cum adjectivis primitivis *ὄξύλαλος*, *ἠδύλαλος*. Sed valde incerta est eorum cum participiis conjunctio; *εὐρουκρίων συνθέτως ἢ εὐρὸν κρείων ἐν παραθέσει* Eust. 57, 28. τὸ εὐρὸν ῥέων γράφουσι τινες ὑφ' ἔν p. 360, 10. parique inconstantia duo ejusdem Homeri epitheta *λιγυπνείων* et *βαρυστενάχων*. Apud posteriores vero poetas plerumque *εὐρῥείων*, *βαθυρῥείων*, *βαρυννείων*, *εὐρουμέδων*, rarius distincte *εὐρὸν ῥέων* Pind. Ol. V. 42. *ὠκὺν ῥέων* Anth. IX. v. 1. quae scriptura naturae propior et sermoni soluto unice apta est ut *τοῦτο οὐ φαῦλόν ἐστιν ἀλλὰ ὄξυ βλέποντος* Plat. Civ. II. 386. C. id est *ὄξυδεροῦς*, sed *synthesin* quoque admitti posse apparet ex eo quod eadem participia etiam cum corruptis componuntur *ὕγρομέδων*, *ποντομέδων*, *θραιμυκρέων* v. ad Phryn. 564. eaque poetae ipsi usi videntur ubi epitheton ornans quod dicitur, significare vellent velut *Ἀξιὸς εὐρουρέων*, *βαθυρῥείων*

5) *Εὐλαμπρος* e Poll. IV. 183. nunc remotum est; de *εὐθερος* dubitatur.

οντος Ἀράξω, quod ad notionem simplicis εὐρύς, βαθύς redigi potest sed non ita τοῖς δὲ βαρὺ στενάχων μετέφη II. IV. 153. Ζεὺς εὐρὺ ἀνάσσω Ὀλυμπίας Pind. Ol. XIII. 34. Hac ratione ductus Græcio accedo in Nonn. Dion. XI. 237. ἀνθός ταχὺ φθιμένης ἀνεμώνης in unum contrahenti tanquam compositum ut νεοφθίμενος, sed in Paraphr. VI. 115. praeferenda videtur diastasis ἐάσατε σύνδρομον αὔραις δαῖτα ταχὺ φθιμένην. Quāquam hoc non ita apertum discrimen est ut quoquo loco appareat, non solum in hoc genere vocabulorum sed etiam si partīpia adverbii applicantur, de quo in tertia hujus disputationis parte dicitur. Duo adjectiva qualitatis componuntur aut ex duobus nominativis, cujusmodi esse puto antitheta θρασύδειλος, γλυκύπικρος, aut ex imparibus casibus, sic ut altera pars alteri non connexa sit sed subnexa; quomodo λευκέρυθρον dici videtur quod in summa rubrum sit admixto albo et contrarium ἐρυθρόλευκον ex rubro albicans; quas notiones poetæ duabus vocibus exprimere solent, adjectivo et participio ἔλκος λευκὸν ἐρευθόμενον ex rubro albicans Nonn. XXIX. 102. νῶτα χιτῶνος γλαυκὸν ἐρευθόμενα P. Silent. Tab. Mund. 85. ἵπποι φαίδρα φαληριῶντες II. 231. χρωτὶ μέλαν στίλβοντι Soph. II. 222. vel duobus adjectivis ἀνεμοὶ κελαινεὰ δυσηχέες Quint. XIV. 482.